

KARRIÄR & PENSION

En rapport om framtidens pension och arbetsmarknad

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

DEL 1

Drivkrafter i arbetslivet

s. 3-10

DEL 2

Det nya pensionärlivet

s. 11-16

DEL 3

Sparvanor i ett bristfälligt pensionssystem

s. 17-23

DEL 4

Värderingstyrt sparande

s. 25-30

Om undersökningen

Undersökningen genomfördes i Kantar Sifos webbpanel under perioden 19-24 november 2021. Totalt intervjuades 2 202 personer i åldern 25-79 år, varav 1 690 personer är yrkesverksamma. Samma intervjuer har också gjorts med 556 yrkesverksamma företagare. Webbpanelen är riksrepresentativt rekryterad utifrån slumpmässiga urval. Det förekommer ingen självrekrytering i Sifos webbpanel.

En rapport om framtidens pension och arbetsmarknad

Grunden för det svenska pensionssystemet ligger för över hundra år sedan och den senaste pensionsreformen har snart ett kvarts sekel på nacken. Det är ett gammalt system som bygger på ett långt och linjärt arbetsliv på en svensk arbetsplats – från 23 års ålder fram till dess att vi fyller 67. Gärna ännu längre. Problemet är att verkligheten inte ser ut så.

Vi lever längre, byter jobb oftare och allt fler både arbetar och studerar utomlands i perioder. Den fysiska arbetsplatsen har blivit mindre viktig när vi arbetar mer på distans och kraven på arbetsgivaren förändras. Nya värderingar och levnadsvanor förändrar också vår syn på arbete och fritid liksom på sparande och pension.

Morgondagens pensionärer är långt ifrån den homogena grupp som dagens pensionssystem är utformat för och behovet av mer flexibla och individuella lösningar är därför stort. Det visar svaren från den omfattande Sifo-undersökning som den här rapporten bygger på. Det handlar i stället om personer med olika syn på det mesta, från pensionsålder till värderingar och agerande när det gäller investeringar och pensionssparande.

Ett par saker har de flesta svenskar däremot gemensamt: de vill leva pensionärlivet med guldkant på tillvaron. De delar även åsikten att den allmänna pensionen är för låg och att de måste hitta andra vägar för att trygga ekonomin som pensionärer. Ändå är det en majoritet av svenskarna som inte sparar alls eller som sparar väldigt lite. Hur går det här ihop? Inte alls, så klart.

Vi måste sluta leva i den här pensionsförnekelsen och börja ta ett ökat eget ansvar för vår framtida ekonomi. Pensionssystemet måste moderniseras, pensionsbolagen ta fram enklare och mer individuella lösningar och vi alla spara lite mer. För att kunna förändra beteenden och fatta mer välgrundade beslut krävs ökad kunskap. Det är därför vi har tagit fram den här rapporten – för att öka både våra egna och andras insikter om svenskars värderingar, drivkrafter, sparande och pension. Till vår hjälp har vi svaren från över 2 000 svenskar samt ett antal experter som ska hjälpa oss att förstå vår samtid och vilka krav framtidens pensionärer kan tänkas ha.

A portrait of Linnéa Ecorcheville, a woman with long brown hair, wearing a light pink turtleneck sweater. She is standing with her arms crossed against a dark blue background. A quote is displayed in a blue speech bubble in the upper right, and her name and title are in a white box in the lower left.

”Vi måste sluta leva i pensionsförnekelse”

Linnéa Ecorcheville
VD, Movestic

DEL 1

DRIVKRAFTER I

ARBETSLIVET

Förr tog arbetsdagen slut när vi stämplade ut, men med åren har den skarpa gränsen mellan jobb och fritid blivit allt mer flytande. I dag är de stora drivkrafterna att ha ett flexibelt jobb där vi har kul och kan utvecklas. Lön och titlar har lägre prioritet. Pengar blir däremot en viktig morot när vi letar nytt jobb, där tjänstepensionen ses som den mest avgörande faktorn.

För närmare nio av tio svenskar är de största drivkrafterna att ha roligt på jobbet samt att lära sig nya saker och utvecklas. Det gäller oavsett kön, ålder och om man är anställd eller företagare, det visar vår Sifo-undersökning.

Det syns också tecken på en allt mer flexibel arbetsmarknad där drygt 70 procent av företagarna och runt 40 procent av de anställda drivs av att arbeta var och när man vill. Det gäller i synnerhet för höginkomsttagare. Av undersökningen framgår det också att fler män än kvinnor drivs av att tjäna så mycket pengar som möjligt, medan kvinnor i högre utsträckning vill tillhöra ett team och arbeta med något som är värderingsdrivet. Det är också en större andel höginkomsttagare som drivs av ett tjockt lönekuvert jämfört med gemene man.

När det är dags att söka sig till en ny arbetsplats är det helt andra parametrar som anses viktiga. Nummer ett är tjänstepension följt av kollektivavtal och om arbetsplatsen har ett stort fokus på arbetsmiljö. Bland höginkomsttagare anses tjänstepension vara extra viktigt medan kollektivavtal inte har lika hög efterfrågan. För kvinnor och äldre personer väger kollektivavtal tyngre.

Drivkrafter i arbetslivet

	Anställda	Företagare
Ha roligt	86 %	86 %
Utvecklas och lära mig nya saker	83 %	84 %
Ha smarta kollegor	64 %	79 %
Tillhöra ett team	59 %	30 %
Arbeta med något som gör skillnad på riktigt/är värderingsdrivet	56 %	8 %
Vara fri att jobba var jag vill	43 %	72 %
Vara fri att jobba när jag vill	39 %	76 %

Att ha roligt på jobbet

är den största drivkraften för de flesta svenskar (86 %). I synnerhet för de som bor i mellersta Norrland (94 %). **Att utvecklas och lära sig något nytt** är viktigast för höginkomsttagare (88 %).

Att tillhöra ett team

är en extra viktig drivkraft för kvinnor (67 %) och höginkomsttagare (64 %). Däremot är det bara hälften så många företagare (30 %) som anställda (59 %) som drivs av samma sak. Företagare drivs inte heller av att jobba värderingsdrivet och göra skillnad på riktigt. Knappt var tionde företagare tycker det är en viktig drivkraft.

Höginkomsttagarna är de som i störst utsträckning (44 %) tycker det är viktigt att

tjäna så mycket pengar som möjligt.

Bland män (40 %) och stockholmare (39 %) är det nästan lika viktigt. Och visst har pengar betydelse för de flesta. Endast 6 % av de anställda anser att det är irrelevant.

Nästan dubbelt så många äldre, 65-79 år, (64 %) som yngre, 25-39 år, (38%) drivs av

friheten att jobba NÄR man vill

Skillnaden är också stor mellan de båda åldersgrupperna när det gäller friheten att jobba VAR man vill – 61 respektive 42 procent.

”Bra pension är och kommer att vara en hygienfaktor på alla arbetsplatser”

Frida Mangel

Beteendevetare och agil HR-konsult

”Pension har blivit en statussymbol”

Enligt HR- och förändringskonsulten Frida Mangen befinner vi oss mitt i ett paradigmskifte på arbetsmarknaden. Helt nya anställningsformer växer fram samtidigt som pensionssystemet blir alltmer passé och börjar utgöra ett hinder för utvecklingen. Nu måste företag och myndigheter anpassa sig till den nya verkligheten.

– Vi måste börja utforska hur vi kan förändra systemet, säger hon.

I likhet med många andra ser Frida Mangen en arbetsmarknad i stor förändring och menar att det har blivit helt livsavgörande för företagen att se till så att medarbetarna trivs, ständigt lär sig nya saker, är engagerade och innovativa.

– Vi kan inte ha en one size fits all-modell utan måste skapa en arbetsmiljö där alla individer vill och kan prestera för att nå sin fulla potential. De företag som inte tänker och arbetar på nya sätt kommer inte att överleva, säger Frida Mangen.

Vilka stora trender ser du på arbetsmarknaden inom en tioårsperiod?

– En trend som accelererat under pandemin är att det blir allt fler tillfälliga arbetsformer som gigare, digitala nomader och konsulter. Vi kommer också att skola om oss och byta karriär oftare. Det blir också allt viktigare att kunna se vad man som anställd kan bidra till och hur man skapar värde – inte bara för sig själv utan för samhället i stort. En bra titel är inte coolt längre. Det som har hög status är i stället att jobba på ett företag som skapar förutsättningar för ett bättre samhälle och eftervärlden.

Är pensionssystemet anpassat för den nya tidens arbetsmarknad?

– Som mycket annat har det sina rötter i industrialismen som bygger på att vi arbetar 40 timmar i veckan. Våra processer är anpassade efter det. Men omvärlden har förändrats väldigt snabbt och systemet hänger inte med. Pensionen är en av de saker som hamnat på efterkälken. Jag har inte svaren på exakt hur, men vi måste börja utforska hur vi kan förändra systemet.

Hur stor blir betydelsen av ett privat pensionssparande när anställningsformerna förändras?

– Den allmänna pensionen har jag helt räknat bort och är inget jag litar på ska försörja mig. Det är lite läskigt och kommer göra att vi får se ännu större klyftor mellan människor som är förmögna och de som inte är det. Pension har blivit en statusfråga, som det ser ut idag. Den som kan spara privat har större chans till ett bättre liv som pensionär.

Hur ser du på pension som jobbförmån för att locka talanger i framtiden?

– Bra pension är och kommer att vara en hygien-faktor på alla arbetsplatser. Det kan vara avgörande till om jag tackar ja eller nej till ett jobb, men det kommer inte att motivera mig att göra ett bra jobb. Det som motiverar oss är att se hur vi kan bidra till att skapa värde, att vi känner oss kompetenta och utvecklas, befinner oss ett socialt sammanhang och har autonomi: att ingen annan styr hur jag ska arbeta eller göra något jag inte tror på eller vill göra.

Vilka är drivkrafterna för dem som vill göra karriär i kommande generationer?

– Jag tror det blir allt mer värderingsstyrt framöver. Om man har möjlighet att välja så är högsta prioritet att få balans i livet och känslan av att kunna bidra till något bra i samhället. Fina titlar, firmabil och vip-plats på Sturehof anses inte coolt längre. Nu är det viktigare att ha ett jobb som gör omvärlden bättre eller ha tid över att ägna åt meningsfulla fritidssysslor. Många vill också veta hur de kan utvecklas och växa på arbetsplatsen.

Viktigast när svenskar väljer ny arbetsgivare:

1. Tjänstepension (88 %)
2. Kollektivavtal (72 %)
3. Stort fokus på arbetsmiljö (72 %)
4. Friskvårdsbidrag (59 %)
5. Aktivt arbete med social hållbarhet (57 %)

Det här tycker män och kvinnor är viktigt att arbetsgivare jobbar aktivt med:

	Män	Kvinnor
Social hållbarhet	49 %	66 %
Mångfald/inkludering	42 %	67 %
Klimatmässig hållbarhet	42 %	59 %

DRIVKRAFTER I ARBETSLIVET

REFLEKTION

Svenskar har mycket högre krav på sitt arbete än att bara få pengar till mat på bordet och tak över huvudet. Medan lön anses mindre viktigt är värderingar desto viktigare på dagens arbetsmarknad, både när det gäller vad man drivs av och vilka förväntningar man har på sin arbetsplats. Det här får såklart konsekvenser för den framtida pensionen som riskerar att bli lägre.

Att ha roligt och utvecklas på jobbet är de klart största drivkrafterna i arbetslivet för de flesta svenskar. Det gäller oavsett ålder, kön eller bostadsort och vare sig man är anställd eller egenföretagare. Det finns också stora skillnader. Exempelvis är det betydligt fler företagare än anställda som drivs av friheten att jobba när och var man vill. Män och höginkomsttagare drivs i större utsträckning av att tjäna så mycket pengar som möjligt medan fler kvinnor drivs av att tillhöra ett team och att göra skillnad på riktigt.

När svenskarna söker efter ett nytt jobb är tjänstepensionen det som allra flest anser är viktigt. Kollektivavtal och ett stort fokus på arbetsmiljön är andra hygienfaktorer som svenskarna lägger stor vikt vid. För att kunna vara med och slåss om talangerna, oavsett ålder, är det därmed en fördel att se över hur det egna företaget levererar på de här punkterna.

DEL 2

DET NYA

PENSIONÄRSLIVET

Politikerna har nyligen höjt riktåldern för pensionen till 67 år och den kommer successivt att höjas för kommande generationer. Av förvärvsarbetande svenskar är det emellertid bara en fjärdedel som vill jobba så länge som till 67. Över hälften vill gå i pension senast vid 65 års ålder, men gärna ännu tidigare. När man väl tagit klivet vill de flesta umgås mer med familjen, resa mer och ägna sig åt olika hobbies. En majoritet av svenskarna vill också bo utomlands.

När vi planerar för vad vi vill göra då vi går i pension, toppas listan av mer tid med familjen (barn, barnbarn, partner). För personer i den äldsta åldersgruppen är det emellertid resor som lockar mest medan familjen halkar ned till andra plats. Över hälften av svenskarna, 55 procent, säger också att de vill bosätta sig utomlands när de går i pension, hela eller delar av året. De flesta, var fjärde, vill bo i Spanien men andra sydeuropeiska länder som Italien, Grekland och Frankrike står också högt i kurs. Få svenskar räknar emellertid med att kunna behålla sin levnadsstandard som pensionärer. Var fjärde siktar på en pension på 25 000 till 35 000 kronor i månaden, enligt dagens penningvärde. Lika många vill ha mer än så. Men för att komma upp i de här nivåerna krävs ett stort privat sparande. Det är också de flesta medvetna om. Drygt sju av tio uppger att de måste ha andra intäkter än bara allmän pension och tjänstepension för att kunna behålla sin levnadsstandard som pensionärer och två tredjedelar säger att tryggheten inför pensionen kommer från ett privat sparande på börsen.

Trots de här insikterna är det ändå 40 procent av svenskarna som inte prioriterar att spara efter att alla fasta kostnader har betalats. Det motsvarar över tre miljoner människor som därmed riskerar att aldrig kunna förverkliga sina pensionsdrömmar.

Pensionsdrömmar

55%

vill bo utomlands
som pensionärer.

25%

av alla svenskar vill bo i
Spanien som pensionärer.

Tvåa på topplistan är Italien (18%),
treå är Grekland (11%)

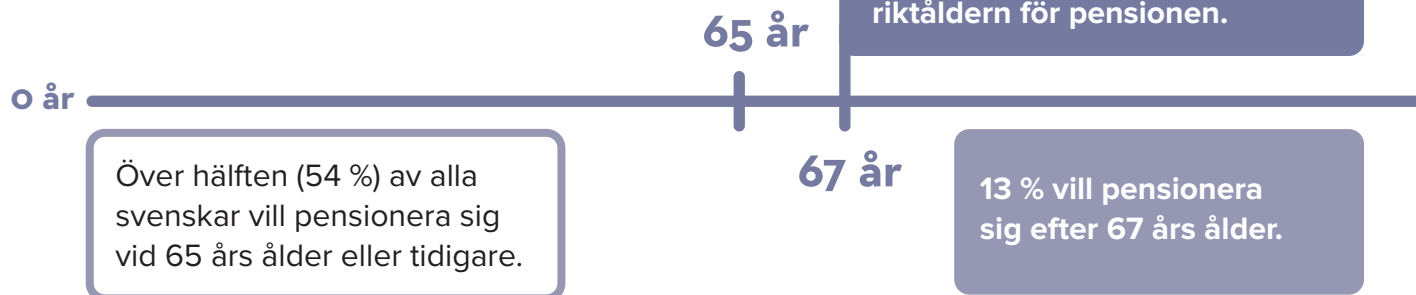
Mest sugna på att flytta utomlands är personer som bor i Stockholm (63 %).

Det vill svensken helst göra som pensionär:

1. Umgås mer med familjen (barn, barnbarn, partner)
2. Resa mer
3. Ägna mer tid till hobby
4. Stressa mindre
5. Umgås mer med vänner
6. Motionera mer
7. Läs fler böcker/tidningar
8. Ha ett rikare kulturliv
9. Sova längre
10. Jobba ideellt

Då vill svensken gå i pension

Pensionsdrömmar

Medan en majoritet av de yngre (62 %) **vill ha mer familjehäng** som pensionärer, är de äldre inte lika entusiastiska (40 %).

Flest höginkomsttagare (59 %) och göteborgare (63 %) **vill resa mer** som pensionärer. Bland smålänningar är det inte lika intressant (42 %).

Kvinnor och personer i åldern 40-54 år är de grupper där flest (52 %) **vill stressa mindre** när de går i pension.

Sämre tider väntar

Sju av tio svenskar (71 %) räknar med att **gå ned i levnadsstandard som pensionär**.

Var femte svensk (19 %) sparar i dagsläget ingenting privat till pensionen, **varav fler är kvinnor än män**. Bland de yngsta, 25-39 år, saknar drygt var fjärde (26 %) ett privat pensionssparande.

Närmare var tredje svensk (32 %) **siktar på att ha en månadslön på upp till 25 000 kr före skatt** när de blir pensionärer, sett till dagens penningvärde.

Drygt var fjärde (27 %) **siktar på en månadsinkomst på över 35 000 kronor**.

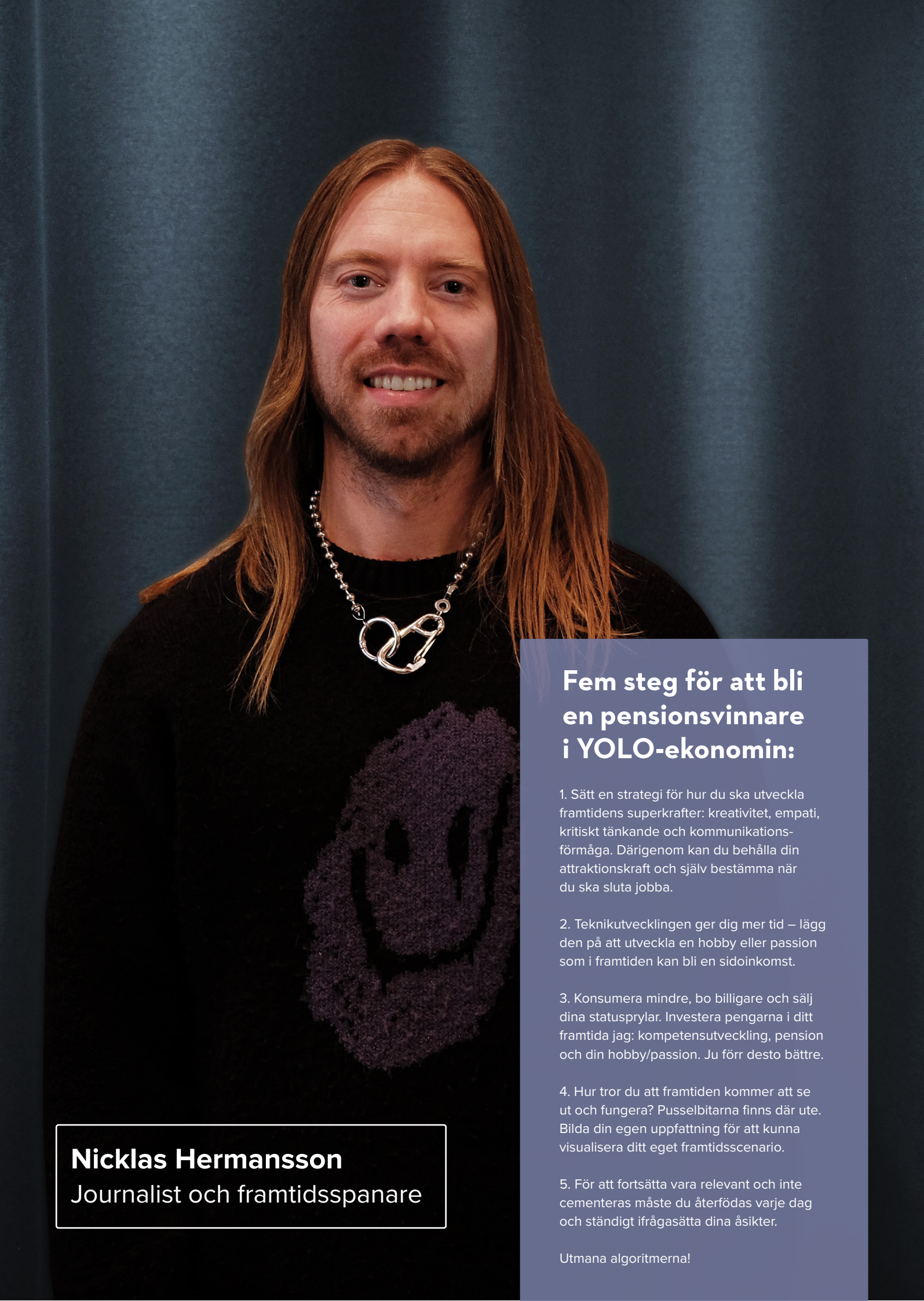
DET NYA PENSIONÄRSLIVET

REFLEKTION

Politikerna vill att vi arbetar allt längre innan vi tar ut pension och riktåldern för den allmänna pensionen höjs inom kort till 67 år. Utmaningen är att det inte rimmar med hur svenskarna vill ha det. Bara 13 procent kan tänka sig att arbeta efter 67 och över hälften vill gå i pension senast vid 65 år. När vi lever längre men vill gå i pension tidigare, blir det en press på systemet. Därutöver önskar vi en större valfrihet kring när och hur vi går i pension. Vi vill också ha ökade möjligheter att trappa ner successivt från arbetslivet. Sammantaget krävs såväl en modernisering av pensionssystemet, fler flexibla sparandelösningar och ett ökat privat sparande.

Enligt vår rapport siktar drygt var fjärde svensk på att ha en månadsinkomst på över 35 000 kronor som pensionär, sett till dagens penningvärde. Lika många har siktet inställt på en inkomst på mellan 25 000 och 35 000 kronor i månaden. Idag får en pensionär i genomsnitt 60 procent av sin slutlön i pension. **Det innebär att det skulle krävas en slutlön på över 58 000 kronor för att få en pension på 35 000 i månaden, något väldigt få har. Kommande generationer som 80- och 90-talister beräknas få ännu lägre pensioner. De här grupperna skulle staten emellertid kunna hjälpa genom att exempelvis återinföra ett skattegynnade privat pensionssparande.**

Kombinationen av en aktiv pension i tidig ålder och en allt lägre ersättning från den allmänna pensionen är svårt att få ihop. Det är snarare en kollektiv pensionsförnekelse som vi måste ta oss ur för att kunna inse det ökande behovet av ett privat pensionssparande.

A portrait of Nicklas Hermansson, a man with long brown hair and a beard, smiling. He is wearing a black t-shirt with a large smiley face graphic and a silver chain necklace with a heart-shaped pendant. The background is a dark, textured blue.

Nicklas Hermansson
Journalist och framtidsspanare

Fem steg för att bli en pensionsvinnare i YOLO-ekonomin:

1. Sätt en strategi för hur du ska utveckla framtidens superkrafter: kreativitet, empati, kritiskt tänkande och kommunikationsförmåga. Därigenom kan du behålla din attraktionskraft och själv bestämma när du ska sluta jobba.

2. Teknikutvecklingen ger dig mer tid – lägg den på att utveckla en hobby eller passion som i framtiden kan bli en sidoinkomst.

3. Konsumera mindre, bo billigare och sälj dina statusprylar. Investera pengarna i ditt framtida jag: kompetensutveckling, pension och din hobby/passion. Ju förr desto bättre.

4. Hur tror du att framtiden kommer att se ut och fungera? Pusselbitarna finns där ute. Bilda din egen uppfattning för att kunna visualisera ditt eget framtidsscenario.

5. För att fortsätta vara relevant och inte cementeras måste du återfödas varje dag och ständigt ifrågasätta dina åsikter.

Utmana algoritmerna!

Vinnarna i framtidens YOLO-ekonomi

Det kanske har känts som att tiden stått stilla under pandemin när vi suttit hemma framför våra datorskärmar. Men i själva verket har världen genomgått en tech-celeration som tagit oss tio år framåt i tiden. Nu går vi alltmer mot en YOLO-ekonomi där mottot är att du bara lever en gång.

Pandemin har fått många att prioritera annorlunda och inse att de inte alls måste leva som de alltid gjort. Ett exempel är "The Great Resignation" där fyra miljoner amerikaner frivilligt har lämnat sina jobb, enbart under det senaste året. Spektakulärt kan tyckas, men det här är bara början. Enligt en global undersökning från Microsoft funderar 41 procent av världens arbetare på att säga upp sig – och hela 50 procent är sugna på att byta bransch.

YOLO har också blivit ett uttryck för oansvariga högriskplaceringar på det sociala nätverket Reddit som bland annat skapade kaos på Wall Street i vintras genom Reddit-forumet r/Wallstreetbets där aktiesparare organiserade sig för att lyfta kursen i Gamestop. Det hela slutade med att hedgefonder som blankat Gamestop-aktien var tvungna att täcka sina positioner genom att köpa tillbaka aktier på mycket högre nivåer. Likaså har FIRE-rörelsen (Financial Independent Retire Early) fått sitt breda genomslag under pandemin i samband med den kraftiga börsuppgången. Rörelsen utmanar nu hela det etablerade pensionssystemet i Sverige som går ut på att så många som möjligt ska jobba så länge som möjligt. Samtidigt som YOLO präglar många svenskars sätt att leva, visar nästan all forskning att vi står inför ett blodbad på arbetsmarknaden. Det mesta tyder också på att den utvecklingen kommer att accelerera det närmaste decenniet.

Enligt en rapport från analysföretaget McKinsey & Co kommer hundratals miljoner människor att bli av med sina arbeten fram till 2030. Robotarna kommer och de är ute efter våra jobb. I bästa fall kommer det att skapas nya och roligare jobb. Vilka det blir återstår att se då 85 procent av jobben inte har uppfunnits ännu, enligt en rapport från Dell.

"85 procent av framtidens jobb har inte uppfunnits ännu"

För att bli en vinnare i den nya YOLO-ekonomin gäller det att spela sina kort rätt. Och efter att ha synat en halv miljon nyheter, studier och uppfinningar det senaste året – tror jag mig också veta hur. För även om jobben inte har skapats än är forskarna redan nu eniga om vilka egenskaper som kommer att utgöra människans superkrafter på den framtida arbetsmarknaden. De tre främsta är kreativitet, kommunikation och empati. Tätt därefter följer det kritiska tänkandet som hjälper dig att sålla i det stigande havet av information (och desinformation). Det gäller alltså att utveckla dina färdigheter inom nyss nämnda områden och sätta en strategi för hur det ska gå till. Investera din tid och dina pengar i ditt framtida jag. Ju förr desto bättre.

DEL 3

SPARVANOR I ETT BRISTFÄLLIGT PENSIONSSYSTEM

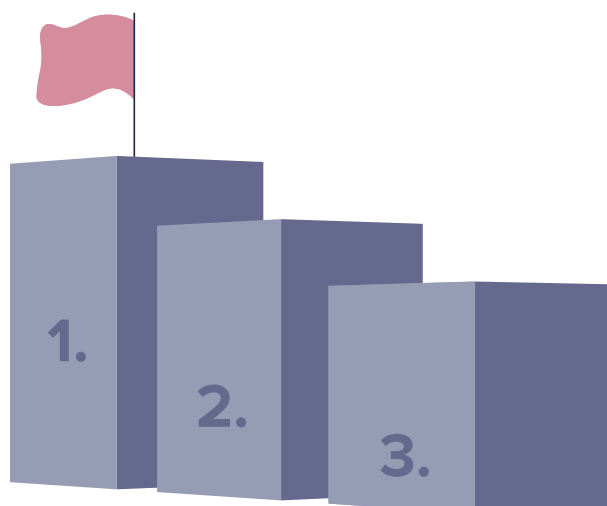
Det börjar gå upp för allt fler hur lite pengar de faktiskt kommer att få i pension. Enligt vår undersökning bland över 2 000 svenskar ser två av tre ett privat sparkapital på börsen som den stora ekonomiska tryggheten inför pensionen. Ändå saknar var femte svensk ett privat sparande i dag. Bland yngre och kvinnor är den siffran nu högre.

En nybliven pensionär får i dag i genomsnitt 60 procent av sin slutlön i pension. Den allmänna pensionen ger cirka 46 procent medan den resterande delen kommer från tjänstepension och privat pensions-sparande. Knappt 7 procent av svenska folket tycker att ersättningen från den allmänna pensionen är rimlig, visar vår rapport. Bland kvinnorna är siffran än lägre: 4 procent. Förtroendet för det svenska pensionssystemet är också lågt. Av de drygt 2 000 svenskar som deltog i undersökningen är det en av fyra som har ett stort förtroende för det nuvarande systemet. I stället är det ett privat sparande på börsen som flest svenskar (66 %) ser som sin ekonomiska trygghet inför pensionen. Många ser också bostaden som en möjlig "räddningsplanka". Trots att de flesta är medvetna om det personliga ansvaret saknar ändå var femte ett privat sparande. Det motsvarar cirka två miljoner svenskar. De grupper som framförallt saknar ett privat sparande är kvinnor och unga personer i åldern 25-39 år.

15%

tror de kan behålla sin
levnadsstandard...

...enbart med hjälp av den allmänna pensionen och tjänstepensionen. I den yngsta svarsgruppen (25-39 år) är siffran 9 procent. Bland egenföretagare är den högre: 24 procent.

Så skapar svenskarna trygghet inför pensionen

1. Privat sparande i aktier/fonder 66 %
2. Äga sin bostad 51 %
3. Tjänstepension 48 %

Närmare tre av fyra svenskar (73 %) sparar privat varje månad, för att använda pengarna till pensionen. Cirka hälften av alla svenskar (48 %) sparar 1 000 kronor eller mer. I den yngsta svarsgruppen (25-39 år) är siffran 35 procent. Den grupp som månadssparar i minst utsträckning är de som aldrig har omfattats av ett kollektivavtal.

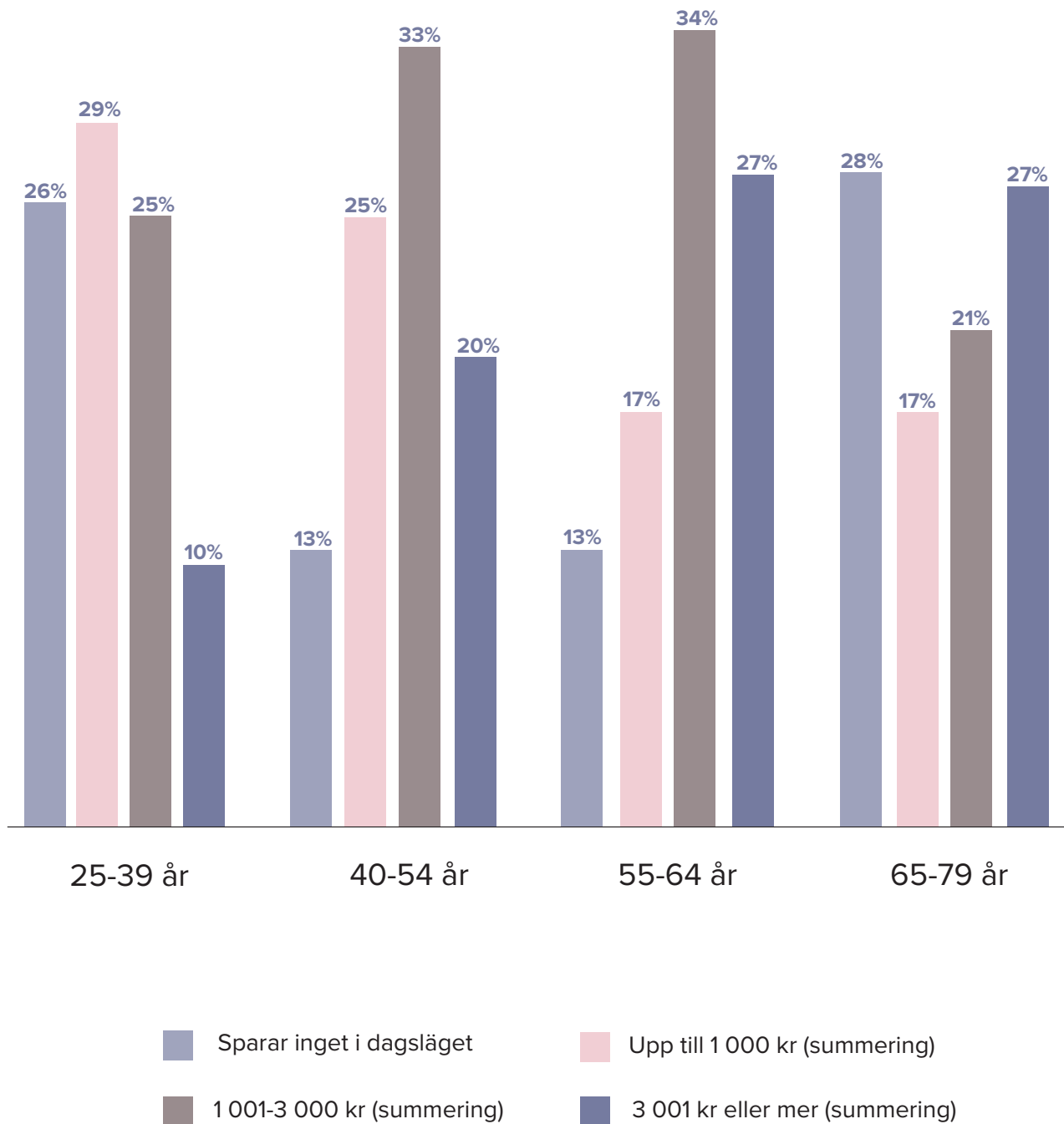
Var femte svensk (19 %) sparar ingenting till pensionen idag.

I gruppen som aldrig har haft kollektivavtal finns flest icke-sparare (30 %)

Närmare var femte svensk (18 %) och var tredje företagare (31 %) sparar mer än 3 000 kronor i månaden.

Knappt var tredje svensk (29 %) har en privat pensionsförsäkring.

SÅ MYCKET SPARAR OLIKA ÅLDERSGRUPPER PRIVAT TILL PENSIONEN

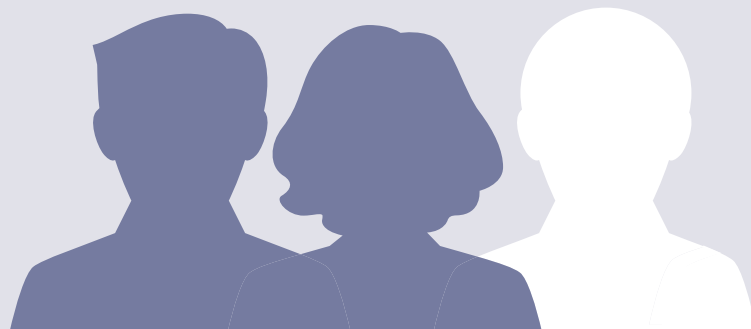

Den yngsta åldersgruppen (25-39 år) är den som i störst utsträckning prioriterar att lägga pengarna på ett privat sparande/pensionssparande, efter att mat och fasta kostnader är betalda (64 %).

Åsikter om pensionssystemet

Två av tre svenskar (66 %) har ett lågt förtroende för pensionssystemet.

Bland egenföretagare finns något färre skeptiker (43 %).

7%

av svenska folket tycker att ersättningsnivån från den allmänna pensionen är rimlig.

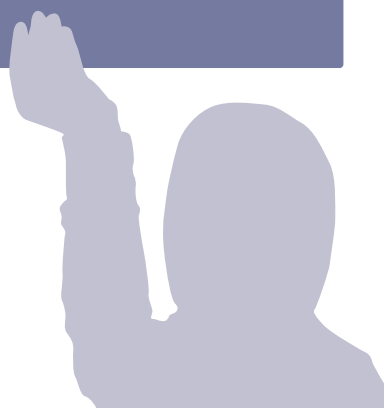
74%

anser att **ersättningen från den allmänna pensionen är för låg eller alldeles för låg.**

19%

har inte har någon aning om ersättningsnivån från den allmänna pensionen.

REFLEKTION

Nivån på pensionerna, jämfört med den lön man har genom livet väntas sjuka ytterligare i takt med att vi lever längre. Samtidigt ökar förväntningarna på att själv kunna välja hur och när man vill gå i pension. Resultatet blir ett lågt förtroende för pensionssystemet och att tryggheten inför pensionen istället kommer från det egna sparandet.

Närmare tre av fyra svenskar (73 %) uppger att de sparar privat till pensionen. Det innebär att en dryg fjärdedel av befolkningen i åldern 25-79 år inte sparar alls. Det här riskerar därför att skapa ett A- och ett B-lag bland morgondagens pensionärer där glappet växer mellan de som har och de som inte har. Pension blir en statusfråga där den som har kunskap och utrymme själv skapar den trygghet och flexibilitet inför pension som de flesta önskar.

Undersökningen visar att det är betydligt fler kvinnor än män som saknar ett privat aktie- eller fondsparande.

Ta makten över dina investeringar

Den allmänna pensionen blir allt lägre i förhållande till våra inkomster. Samtidigt blir arbetslivet alltmer individanpassat. Vi vill bestämma själva när, var och hur vår arbetstid ska förläggas och när vi ska gå i pension. Dagens pensionssystem har inte hängt med i utvecklingen vilket ökar det personliga ansvaret för att skapa en ekonomisk trygghet under pensionen. Pensionslösningarna måste i sin tur vara flexibla för att kunna anpassas till våra individuella behov och värderingar.

Det här är inte enbart mina ord utan framgår också tydligt i den här rapporten som bygger på en omfattande Sifo-undersökning bland 2 000 svenskar. Den visar bland annat att tre av fyra har ett lågt eller inget förtroende alls för pensions-systemet samtidigt som åtta av tio tycker att den allmänna pensionen är för låg. Den främsta ekonomiska tryggheten för pensionen anses i stället vara ett privat sparande i aktier och fonder – i alla fall för 66 procent av befolkningen. Undersökningen visar också att alla svenskar, med några enstaka undantag, har preferenser på vad deras pengar ska investeras i. Det som ratas allra mest är vapen och porr.

”Dagens pensionssystem har inte hängt med i utvecklingen”

Vi på Movestic har under lång tid digitaliserat och automatiserat verksamheten för att kunna erbjuda just ett individanpassat pensionssparande. Som ett resultat av det arbetet har vi kunnat lansera en rad nya produkter och tjänster som gör det enklare att investera pengarna inför pensionen. Bland annat har vi introducerat en helt oberoende fondvalsrobot – MAIA – som skapar en portfölj baserat på varje individs preferenser när det gäller exempelvis risknivå och hållbarhet.

Vi har även tagit fram en uttagsplanerare för tjänstepensionen där man bland annat kan se hur länge pengarna räcker beroende på hur stor summa man tar ut i månaden.

Vår drivkraft är att fortsätta utveckla produkter och tjänster som ökar individens kunskap, ger bättre kontroll över det samlade sparandet och stärker den ekonomiska tryggheten på kort och lång sikt. Det är också tanken med den här rapporten - att utbilda fler och göra rådgivning mer lättillgänglig för människor. Alla behöver känna att de har makten över sitt sparande.

”Den främsta ekonomiska tryggheten för pensionen är privat sparande i aktier och fonder”

***”Alla behöver känna
att de har makten
över sitt sparande”***

Stefan Klohammar
Investeringschef, Movestic

DEL 4

VÄRDERINGSSTYRT SPARANDE

Den här undersökningen visar att värderingar inte bara styr våra val i arbetslivet. De är också avgörande när vi väljer var vi ska placera våra sparpengar. Störst motstånd finns mot att investera i porrindustrin och bolag i diktaturer. Det finns emellertid stora skillnader i åsikter mellan olika åldrar, kön och bostadsort. Det gäller även synen på hållbara placeringar.

Generellt sett är äldre sparare mer principfasta och har tydligare åsikter när det gäller vilka investeringar de vill undvika. Undantagen är fossila bränslen, köttproducenter och kärnkraft där yngre i större utsträckning säger nej, enligt vår undersökning. Synen på hållbara investeringar skiljer sig också åt mellan generationerna liksom var i landet man bor.

Kvinnor är i sin tur mer selektiva i sina investeringar än vad män är och väljer i större utsträckning bort bolag som inte stämmer överens med deras värderingar. Bland kvinnor är porr- och sexindustrin den sektor flest vill exkludera medan män är mest skeptiska till bolag i diktaturer.

Värderingar styr sparandet:

Drygt var tredje svensk (35 %) har helt eller delvis valt att spara i hållbara fonder/aktier.

Desto äldre svenskarna är, desto mer skeptiska är de till att investera i bolag som inte stämmer överens med deras värderingar. **I åldern 65-79 år väljer 100 % bort bolag som verkar i "fel" bransch. Bland de yngsta, 25-39 år, är siffran 87 %.**

Personer som bor i Malmö är de som är mest öppna för att investera i cannabis (61 %). Här finns däremot flest motståndare till att investera i köttproducenter (18 %).

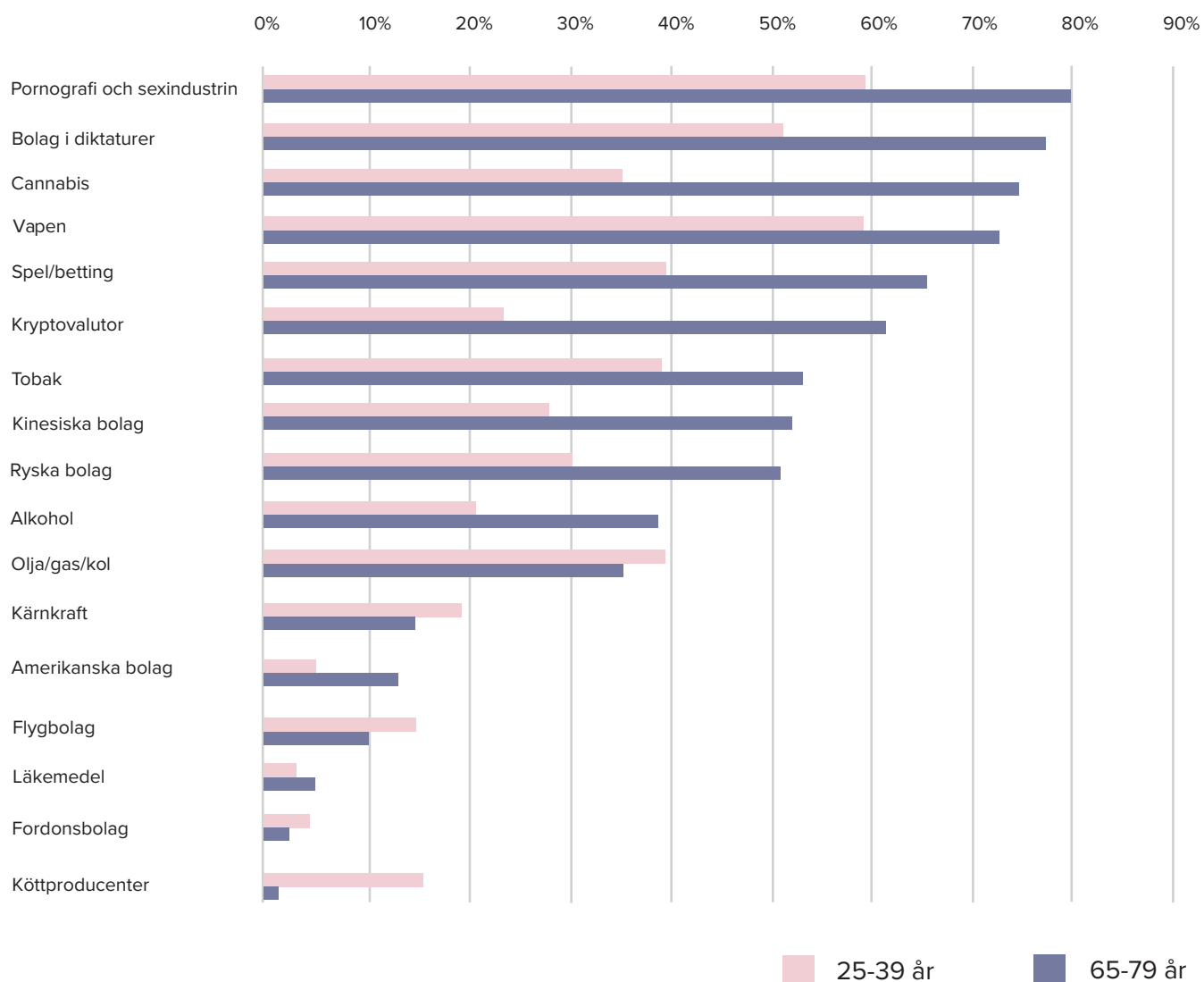
Var femte svensk (20 %) tycker att **hållbarhet är den viktigaste frågan** när de ska placera sina sparpengar.

För 85 % av kvinnor är porr- och sexindustrin uteslutet som investering. Bland män är det bara 50 % som tänker likadant. I stället är det investeringar i bolag i diktaturer som flest män är motståndare till.

Fler svenskar väljer bort Cannabis (51 %) än Kina (35 %) när de ska investera sina pengar.

Här undviker unga och äldre att investera sina pengar:

Jämställt sparande

Fler kvinnor (17 %) än män (11 %) saknar aktie- eller fondsparande.

Fler kvinnor (24 %) än män (17 %) tycker att hållbarhet är viktigt. Kvinnor föredrar också i högre utsträckning låga risker i sparandet och att sparandet ska vara enkelt.

Fler män (49 %) än kvinnor (36 %) tycker att hög avkastning är viktigt. Män sätter också större vikt vid låga avgifter.

Vad är viktigast för dig när du placerar dina pengar?

	Lön under 43 000/mån	Lön över 43 000 kr/mån (Höginkomsttagare)
Jag sparar inte i aktier/fonder	18%	5%
Bästa möjliga avkastning	40%	51%
Hållbarhet	19%	23%
Trygghet/låg risk	28%	28%
Låga avgifter	38%	50%
Enkelt/bekymmersfritt	31%	36%
Hitta möjliga kursraketer/ snabb avkastning	4%	7%
Bolag med bra varumärke /bolag jag känner igen	10%	14%

”Något som har hjälpt mig är att finna ett högre syfte med mina investeringar”

Sandra Bourbon
Författare, finansprofil och grundare av Framtidsfeministen

Låt värderingarna styra hur du investerar pensionspengarna

Våra värderingar styr hur vi lever våra liv. Men för att kunna leva livet du vill leva behöver du pengar – både nu och till pensionen. Många väljer emellertid att skjuta pensionssparandet på framtiden. Vi skyller på att vi är rädda, uttråkade, inte kan tillräckligt eller har ont om tid. Men du kan inte lita på att systemet tar hand om dig. Den enda som kan ta kontroll över din framtida lycka är du själv.

Just nu står vi inför ett stort skifte i ekonomin. Oändlig hållbar tillväxt är en omöjlig utopi och vi behöver därför hitta nya sätt att leva våra liv. En trend kopplat till hållbarhet och värderingar är minimalism där människor säljer majoriteten av sina prylar. Många väljer också att skala ner boendet genom att flytta till små mobila hus, så kallade "tiny houses". Det handlar inte om att gå tillbaka till stenåldern utan om att konsumera färre prylar och ta hand om de få saker du har – och bara omge dig av sådant som du älskar. I slutänden handlar det om att få mer tid och pengar till det som verkligen är viktigt för just dig.

”Du kan inte lita på att systemet tar hand om dig”

Ofta prioriterar vi att spendera pengarna här och nu, men glömmer att blicka längre fram mot tiden när vi slutat förvärvsarbete. Många jag träffar har ångest över att ta tag i sin pension. De är rädda för att göra fel. Men att inte göra något val alls är också ett val. Det bästa du kan göra för ditt framtida jag är i stället att sätta pensionspengarna i arbete så snart som möjligt – oavsett hur lite pengar du kan avvara.

Något som har hjälpt mig är att finna ett högre syfte med mina investeringar, som till exempel att investera i bolag som försöker lösa klimatkrisen. I nuläget är det emellertid svårt för konsumenter att veta vad som är en hållbar investering. Det är inte som att köpa en tröja av dålig kvalitet där konsekvenserna syns ganska snart. Om en fond är bra eller dålig syns först långt senare. Men i takt med att efterfrågan på hållbara investeringar blir större, ökar också pressen på fondbolag och lagstiftare att göra det enklare för vanligt folk att göra hållbara investeringsval.

”Många jag träffar har ångest över att ta tag i sin pension”

När du gör privata investeringar blir det också möjligt att äga ditt eget liv: lämna en dålig relation, flytta till ett bättre område, byta jobb när du inte trivs, spendera mer tid med nära och kära eller gå i pension tidigare. I förlängningen köper du din egen frihet och kan må bättre under hela livet. Genom att följa dina värderingar, även när det kommer till dina pensionspengar, blir det roligare samtidigt som du kan sova gott om natten.

OM MOVESTIC

Movestic är ett pensionsbolag som tillhandahåller tjänstepension, långsiktigt privat sparande och försäkringar för livet och hälsan. Företaget har huvudkontor i Stockholm, grundades år 2000 av Kinnevik och ägs idag av den brittiska försäkringskoncernen Chesnara Plc.

För mer information besök www.movestic.se